

Høringsuttalelse om ny adopsjonslov Høring NOU 2014:9

SANO ESARK-03-201400157-142

Hva saken gjelder:

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) sender med dette Adopsjonslovutvalgets utredning NOU 2014:9 *Ny adopsjonslov* på høring. Adopsjonslovutvalget har utarbeidet et forslag til ny adopsjonslov i lys av Adopsjonsutvalgets (heretter Hove-utvalget) utredning NOU 2009:21 *Adopsjon - til barnets beste*. Hove-utvalget hadde som mandat å foreta en gjennomgang av adopsjonspolitikken og sette adopsjon inn i en bred faglig og samfunnsmessig sammenheng. Hove-utvalget fremmet et stort antall forslag, og hovedvekten av dem innebar behov for regelendringer. I høringen om innstillingen gav et flertall av høringsinstansene uttrykk for å være enige med utvalget i behovet for en grundig gjennomgang av regelverket. Adopsjonsutvalget, som ble oppnevnt høsten 2012, skulle etter sitt mandat foreta en fullstendig og prinsipiell vurdering av adopsjonsinstituttet og en generell vurdering av hva adopsjonsloven bør inneholde. Utvalget skulle også utrede og utarbeide utkast til ny lov om adopsjon. Parallellt med at utvalget ble nedsatt, behandlet departementet flere av Hove-utvalget andre forslag, og Prop. 171 L (2012-2013) sine endringsforslag til adopsjonsloven er vedtatt, noe som blant annet flytter utredningsansvaret ved internasjonal adopsjon fra kommunene til regionene i Bufetat med ikrafttreden 1. februar 2015.

Adopsjonlovutvalgets forslag punktvis:

Ny og mer pedagogisk adopsjonslov

Grunnvilkårene for adopsjon, herunder endringer i reglene som angår samtykke fra barn og foreldre
Stebarnsadopsjon

Myndighet og saksbehandling der oppgaver legges til Bufdir og regionkontorene i Bufetat

Forbud mot vederlag og motytelser, og straffansvar for dette.

Etterfølgende støtte, bla. rett til oppfølgingstilbud i tre år etter, og økning av adopsjonsstøtten til 1G.

I tillegg anbefaler utvalget departementet å vurdere på nytt om kravet om obligatoriske kurs forut for utenlandsadopsjon skal lovfestes.

Departementet ber om tilbakemelding når det gjelder utvalgets forslag til lovtekst og om dette er forståelig og klart.

I tilknytning til de fleste av reglene i adopsjonsloven har kommunen ingen rolle. Kommunen forbereder saker etter barneverntjenesteloven om fratakelse av foreldreansvar som forberedelse til adopsjon, men utvalget har ikke utredet denne sakstypen. Saksbehandling av adopsjon med foreldrenes samtykke av barn som er i fosterhjem etter vedtak fra Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker, foreslås imidlertid overført til behandling av fylkesnemnda etter barneverntjenesteloven.

Byrådet foreslår at kommunen sier seg i all hovedsak enig i det som utvalget er kommet fram til med følgende merknader:

Ad utkastets § 8, siste ledd, som omhandler kommunens plikt til å «*bistå med å innhente samtykke*» fra barnet, foreslår byrådet å bemerke følgende: Utkastet har en uklarhet. Etter sin ordlyd ser bestemmelsen ut til å begrense kommunens plikt til det å innhente samtykke, noe som bare vil gjelde barn over 14 år, jf. paragrafens tre første ledd: Barn over 7 år, og et yngre barn som er i stand til å danne seg egne

synspunkter, skal få informasjon og bli hørt, jf. første ledd. Barn over 12 år kan ikke adopteres om det motsetter seg adopsjon, jf. andre ledd, mens barn som har fylt 14 år ikke kan adopteres uten eget samtykke, jf. tredje ledd. Det blir uklart om meningen er at kommunens plikt fortsatt skal omfatte innhenting av barnets synspunkt uavhengig av alder, eller bare samtykke fra barn over 14 år. Dette må avklares i det videre arbeidet med bestemmelsen. Utredningen behandler temaet i kapittel 6.5.5.6 under overskriften «*Hvem skal høre barnet*» og skriver der om å «*innhente barnets synspunkt eller samtykke*». Her anbefaler utvalget at adopsjonsmyndighetene vurderer å innføre nye rutiner for hvem som skal høre barnet, da de fleste kommuner sjelden har en adopsjonssak, og som følge av flyttingen av utredningsansvaret til Bufetat vil få et ytterligere begrenset erfaringsgrunnlag i slike saker. Byrådet foreslår at kommunen støtter denne anbefalingen.

Ad utkastets § 26 der det i første ledd foreslås rett til oppfølging i inntil 3 år etter adopsjon fra utlandet, samtidig som det i andre ledd foreslås hjemmel til å fastsette i forskrift blant annet hvilke myndigheter som skal administrere rådgivingen, foreslår byrådet å bemerke følgende: Kommunen sier seg enig i utvalgets anbefaling i kapittel 24.7.2.3. om tilbud om oppfølging fra rådgivere i regi av Bufdir. Dersom dette skulle bli en kommunal oppgave, vil kommunen måtte tilføres ressurser for å sikre nødvendig kompetanse og kapasitet til å ivareta oppgaven. Tilsvarende vil gjelde dersom forberedende kurs gjøres obligatorisk og kommunen pålegges oppgaver i den forbindelse. I lys av det begrensede erfaringsgrunnlaget i kommunene når det gjelder adopsjonssaker (se ovenfor), og at utvalget påpeker et synkende tall internasjonale adopsjoner på landsbasis er det hensiktsmessig at oppgavene legges til Bufdir eller en annen statlig enhet som kan få et sakstilfang som gir rasjonell drift og nødvendig erfaringsgrunnlag.

Oppgaver til kommunen som gir økte utgifter må fullfinansieres

Begrunnelse for fremleggelse for komiteen:

Bystyrets fullmakter § 7 HØRINGSUTTALELSER, andre punktum:

Høringsuttalelser i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveininger skal avgis av bystyret.

Forretningsutvalget behandlet saken i møtet 091214 og fattet følgende vedtak:

5. Høring NOU 214:9- Ny adopsjonslov (...) Komite for helse og sosial avgir høringsuttalelse.

Byrådet innstiller til komiteen om å fatte følgende vedtak:

1. Bergen kommune støtter i all hovedsak utvalgets utkast til ny adopsjonslov og anbefalingene i utredningen.
2. Det avgis høringsuttalelse i samsvar med herværende saksutredning.

Dato: 16. desember 2014

Martin Smith-Sivertsen
byrådsleder

Hilde Onarheim
byråd for helse og omsorg

Vedlegg:

Saksutredning: